

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1417-2

24. november 2020

Høring av nye tilskuddssatser for RÅK-ordningen 2021

Landbruks- og matdepartementet sender med dette ut på høring forslag til endringer i forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer. Forslag innebærer nye satser for prisnedskrivning (PNS) gjeldende fra 1. januar 2021.

Forslag til endringer vil bli drøftet i **høringsmøte fredag 4. desember 2020**. Høringsmøtet vil bli avholdt elektronisk på Videokonferanse+. Det bes om at deltakelsen på nettmøtet begrenses per høringsinstans. Påmelding til møtet sendes til siv-tanja.durteste@lmd.dep.no innen 1. desember 2020. Det vil også være anledning til å sende inn eventuelle skriftlige høringsuttalelser i etterkant av møtet.

For å kunne forvalte tilskuddsmidlene på en forsvarlig måte, og gi bedriftene nødvendig forutsigbarhet for rammebetingelsene i 2021, er det avgjørende at forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2021. På denne bakgrunn har departementsråden besluttet forkortet høringsfrist.

Det bes om at skriftlige høringsinnspill blir sendt Landbruks- og matdepartementet innen **8. desember 2020**.

Høringsdokumentene er publisert på: <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id2784503/>

Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved bruk av skjema for høringssvar på [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no).

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Siv Tanja Durteste
22 24 92 69

1. JORDBRUKSAVTALEN 2020 - RÅK-ORDNINGEN

Bevilgningen til ordningen for råvareprisutjevning (Prop. 118 S, kap. 1150, post 70.12) er fastsatt til 200.745 mill. kroner i 2021.¹ Fra 1. januar 2021 kan det ikke lenger utbetales eksportstøtte², og bevilgningen skal derfor kun benyttes til prisnedskrivning.

Bearbeidede landbruksvarer omfattet av EØS-avtalen protokoll 3, er underlagt EØS-avtalens generelle bestemmelser om fri bevegelse av varer, men avtalen åpner for at avtalepartene kan anvende toll og prisnedskrivning på råvarene for å utjevne prisforskjeller på landbruksvarer som inngår i ferdigvarene. Hensikten er å utjevne konkurransevilkårene for produsenter av bearbeidede landbruksvarer i EØS-området og gi grunnlag for økt handel. Ordningen bidrar dermed til at norsk næringsmiddelindustri kan produsere og levere industrielt bearbeidede jordbruksprodukter basert på norske jordbruksråvarer. Prisnedskrivning kan gis dersom tollsatsen alene ikke kompensere for forskjellen mellom internasjonal og norsk råvarepris.

Tilskuddssatsene bestemmes av prisforskjellen mellom Norge og verdensmarkedet på de enkelte råvarene. Råvareprisene i beregningene gjelder for representative kvaliteter av de råvarene som benyttes av RÅK-industrien. I tilfeller der det er vanskelig å finne sammenlignbare priser på like kvaliteter i Norge og på verdensmarkedet, brukes priser på nære substitutter.

Gjeldende prisnedskrivningssatser ble fastsatt med virkning fra 1. juli 2020.

2. ENDRINGER I PRISNEDSKRIVINGSSATSENE FRA 1. JANUAR 2021

2.1 Bakgrunn

Landbruksdirektoratet følger løpende konkurransesituasjonen for RÅK-industrien, og vurderer behovet for kompensasjon på råvarene som industrien benytter. Grunnlaget for den årlige vurderingen er markedspriser i Norge og på verdensmarkedet, samt forventet prisutvikling. Valutakurser og forventninger om utvikling i disse vil også påvirke konkurransesituasjonen, og inngår derfor i vurderingen, jf. 2.1.1. Informasjon om norske råvarepriser hentes fra leverandører og brukere av råvarer i RÅK-industrien, jf. 2.1.2. Internasjonale priser hentes fra norske aktører og fra internasjonale priskilder.

Under kapittel 2.2 til 2.5 omtales konkurransesituasjonen for meieriråvarer, kjøttråvarer, råvarer av egg og potetråvarer. En samlet oversikt over foreslåtte nye prisnedskrivningssatser for samtlige råvarer fremkommer i tabell 1 til slutt i høringsbrevet.

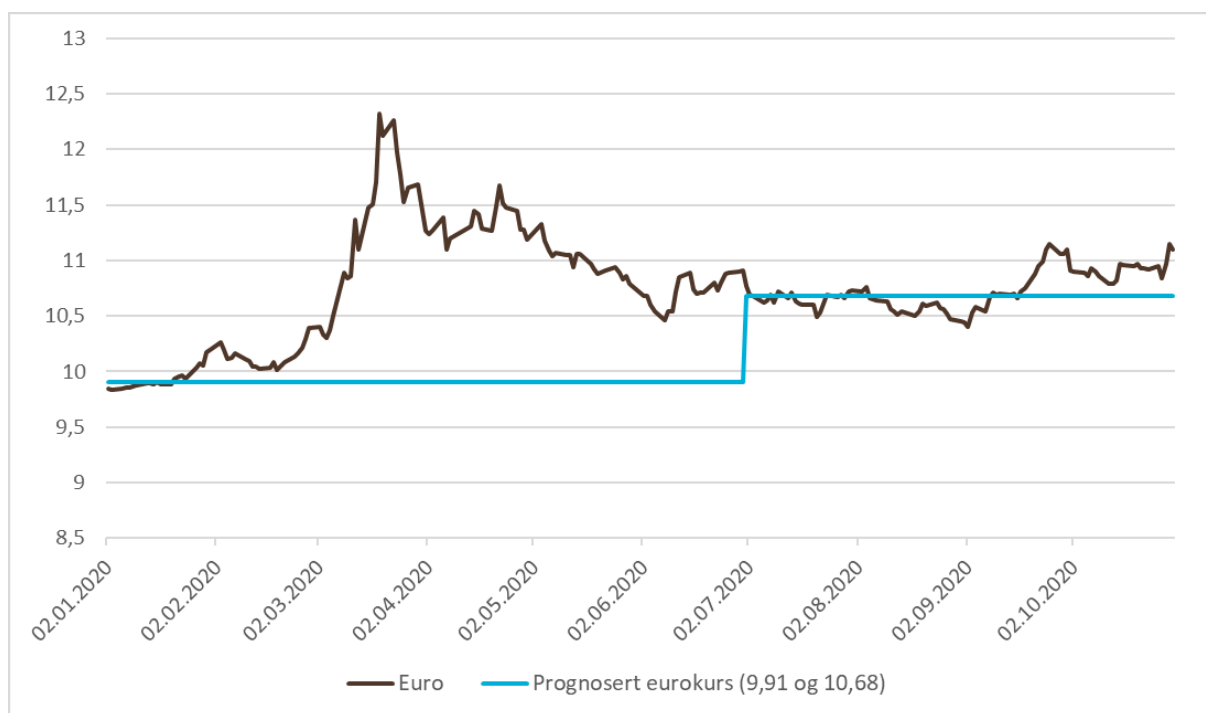
---

¹ Prop. 118 S (2019-2020) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2020 m.m.)

² I desember 2015 ble det enighet om en ministerbeslutning i WTO som for Norge innebærer at all eksportstøtte til landbruksvarer skal avvikles senest innen utgangen av 2020.

2.1.1 Valutakursutvikling

For å kunne sammenligne norske og internasjonale priser regnes internasjonale priser om til norske kroner for de aktuelle råvarene. Internasjonale priser innhentes i euro. Ved satsfastsettelsen av tilskuddssatser for 2020 ble det prognosert at en euro i gjennomsnitt ville koste 9,91 kroner. Denne prognosen ble oppdatert og nye satser ble fastsatt fra 1. juli. I andre halvår ble en valutakurs på 10,68 kr per euro lagt til grunn for satsene. Figuren under viser valutakursutviklingen hittil i 2020, målt mot de prognoserte valutakursene.

Figur 1: Valutakursutvikling hittil i år (per 1. november 2020)

I første halvår var gjennomsnittlig valutakurs 10,73 kroner per euro. Dette var en betydelig svakere valutakurs enn hva som ble lagt til grunn ved fastsettelsen av satsene. Isolert sett bidro det til at konkurransesituasjonen for norskproduserte RÅK-varer var bedre enn forventet ved satsfastsettelsen i fjor. Valutaprognosen for andre halvår 2020 er vesentlig nærmere faktisk valutakursutvikling, og per 1. november har en euro i gjennomsnitt kostet 10,73 kroner også i andre halvår.

For nye satser fra 1. januar 2021 foreslås det å benytte en valutakurs på **10,64 EUR/NOK**. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

2.1.2 Endringer i norske råvarepriser

Prisene på norske råvarer som inngår i produksjon av RÅK-varer påvirkes blant annet av målprisendringer som følge av jordbruksavtalen. Prisene for meieriråvarer påvirkes i tillegg av satsene i prisutjevningsordningen for melk (PU). Råvareprisene og utviklingen i disse er også påvirket av andre forhold som lønnskostnader, energikostnader, avgifter, provisjon, m.m. Utviklingen i råvareprisene vil derfor avvike noe fra det som kan utledes av jordbruksavtalen.

I årets jordbruksoppgjør ble det vedtatt å øke målprisen på følgende varer med virkning fra 1. juli 2020:

Produkt	Endring kr/l eller kr/kg
Melk	0,00
Svin	1,46
Poteter	0,13
Matkorn	0,168

For storfe, lam og egg fastsetter Nortura planlagte gjennomsnittlige engrospriser (PGE) innenfor volummodellen hvert halvår. For første halvår 2021 har Nortura fastsatt en prisøkning på 1,50 kr per kg for storfekjøtt og 0,50 kr per kg for lam, sammenlignet med andre halvår 2020. Det er ingen planlagte prisendringer for egg.

2.2 Meieriråvarer

Internasjonale priser for råvarene skummetmelkpulver (SMP), helmelkpulver 26 % (HMP 26 %) og smør hentes fra Nederland.³ Prisene for helmelkpulver 28% (HMP 28 %) og melkepulver 20 % (MP 20 %) beregnes med grunnlag i prisen på HMP 26 %. Internasjonal pris på mysepulver er hentet fra det tyske markedet.⁴ For ost er internasjonal pris et gjennomsnitt av prisen på tre ulike ostekvaliteter: tysk Gouda, Cheddar fra EU og tysk Emmentaler.⁵ De internasjonale prisene som legges til grunn i vurderingen av nye satser på meieriråvarer, er som vanlig et gjennomsnitt av prisene i perioden juni-august foregående år (dvs. 2020).

De internasjonale meieriprisene har i stor grad stabilisert seg igjen etter koronautbruddet tidligere i år. I mars fikk de fleste meieriråvarene et prishopp omregnet til norske kroner som følge av rekordsvak kronekurs. Dette ble etterfulgt av en kraftig prisnedgang. Bakgrunnen for prisnedgangen var at koronakrisen traff EU samtidig med et sesongmessig høyt produksjonsnivå av melk. Meieriprisene har i løpet av sommeren og høsten beveget seg mot samme nivå som før koronautbruddet.

De norske prisene påvirkes i hovedsak av målprisendringer og av satsene i prisutjevningsordningen for melk. I jordbruksforhandlingene ble det vedtatt at målprisen på melk ikke skulle endres i 2020.

2.2.1 Melkepulver

Koronapandemien førte til en kraftig prisnedgang internasjonalt våren 2020, både på skummetmelkpulver og helmelkpulver. Prisen på melkepulver har økt siden, og ser ut til å ha stabilisert seg på et mer normalt nivå. USDA rapporterer om god etterspørsel etter

³ www.produivel.nl

⁴ Süddeutsche Butter- und Käse-Börse (SBKB)

⁵ Prisen på Gouda hentes inn gjennom milchwirtschaft.de. Cheddarprisen hentes gjennom EU Milk Market Observatory, mens for Emmentaler hentes priser på SBKB.

skummetmelkpulver i EU, og at ikke alle som ønsker å kjøpe skummetmelkpulver for 4. kvartal 2020 foreløpig har fått dekket behovet.

Internasjonal pris som legges til grunn for satsforslaget for 2021, er 28,80 kr/kg for HMP 28 %, 28,00 kr/kg for MP 20 % og 22,80 kr/kg for SMP. Prisen på SMP påvirker prisen på flere meieriråvarer som vi ikke har internasjonal pris for, da disse prisene beregnes på bakgrunn av prisen på SMP og smør.

De norske prisene på melkepulver har gått ned fra forrige satsfastsettelse, som følge av økt tilskudd i prisutjevningsordningen for melk.

På bakgrunn av prisutviklingen foreslås det å redusere tilskuddssatsen for HMP 28 % til 4,50 kr/kg fra 1. januar 2021, mens det for MP 20 % foreslås å redusere satsen til 4,10 kr/kg. For SMP foreslås det å redusere satsen til 9,10 kr/kg.

2.2.2 Smør

I vår var smørprisen i EU på det laveste nivå den har vært siden sommeren 2016. Siden forrige satsfastsettelse har det imidlertid vært en betydelig prisøkning. Etterspørselen etter smør i EU er stabil, men høy pris på fløte gjør at det blir produsert mindre smør. Dette fører til at smørprisen øker.

Internasjonal pris på smør som legges til grunn for satsforslaget for 2021, er 34,80 kr/kg. Dette utgjør en økning på 6,90 kr/kg, sammenlignet med prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Prisen på norsk smør har også økt siden forrige satsfastsettelse.

Prisutviklingen medfører at det er grunnlag for å redusere satsen for smør. Tilskuddssatsen foreslås satt til 7,20 kr/kg i 2021.

2.2.3 Ost

Etterspørselen i EU etter de ostetyperne som industrien i hovedsak benytter, har vært relativt stabil i 2020. Dette har gitt stabile ostepriser målt i euro.

Internasjonal pris for modnet ost til industri som legges til grunn for satsforslaget, er 37,60 kr/kg. Dette er tilnærmet likt som ved forrige satsfastsettelse. Prisen på norsk ost har på sin side økt noe sammenlignet med prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse.

Tilskuddssatsen for modnet ost til industri foreslås økt til 11,70 kr/kg i 2021.

2.3 Kjøtt råvarer

Internasjonale kjøttpriser i markedet omfatter hele og halve slakt. Det finnes ingen internasjonale børser for sorteringsvarer som benyttes som råvare i RÅK-industrien. Prisene som legges til grunn for de forskjellige typene sorteringskjøtt, må derfor hentes inn av aktører som agerer som kjøpere i markedet og dermed får tilgang til disse prisene. De internasjonale

prisene er innhentet i september 2020. Trender og utvikling i prisene er basert på informasjon fra det europeiske markedet.

2.3.1 Storfekjøtt

Det er relativt små endringer i den internasjonale prisen på sorteringskjøtt siden forrige satsfastsettelse. For storfekjøttssortering 14 % legges en internasjonal pris på 33,50 kr/kg til grunn for forslaget til ny PNS-sats. Dette er 1,70 kr lavere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Norsk pris på storfekjøttssortering 14 % har økt siden forrige satsfastsettelse.

Med utgangspunkt i prisutviklingen nasjonalt og internasjonalt foreslås det å øke PNS-satsen for storfekjøttssortering 14 % til 29,70 kr/kg i 2021.

2.3.2 Svinekjøtt

Den internasjonale prisen på svinekjøttssortering som legges til grunn for forslaget til PNS-sats, er 17,00 kr/kg. Dette er 9,20 kr/kg lavere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Den lave prisen i EU skyldes bl.a. funn av afrikansk svinepest i Tyskland i september. Utbruddet er foreløpig begrenset, men det fører til usikkerhet i markedet.

Prisen på norsk svinekjøttssortering 23 % har økt siden forrige satsfastsettelse. Det er forventet et underskudd av svinekjøtt i det norske markedet også i 2021.

Prisene som er innhentet i arbeidet med forslag til nye satser, tilsier at det fortsatt ikke er behov for prisnedskrivning til svinekjøttssortering 23 % for å sikre råvareprisutjevning. Satsen på 0,00 kr/kg foreslås derfor videreført.

2.3.3 Fårekjøtt

Det er fortsatt høye verdensmarkedspriser på fårekjøtt. Den internasjonale prisen på fårekjøttssortering som legges til grunn for forslaget til PNS-sats, er 39,40 kr/kg. Dette er 2,00 kr/kg høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse.

Den norske prisen på fårekjøttssortering har økt siden forrige satsfastsettelse.

Høy verdensmarkedspris tilsier at det fortsatt ikke er behov for prisnedskrivning til fårekjøttssortering 25 % i 2021. Satsen på 0,00 kr/kg foreslås derfor videreført.

2.3.4 Fjørfe kjøtt

Den internasjonale prisen på mekanisk utbeinet kjøtt av kylling (MUK-fjørfe) som legges til grunn for forslaget til ny PNS-sats, er 4,00 kr/kg. Dette er en økning på 0,30 kr/kg siden forrige satsfastsettelse. Den norske prisen er derimot justert litt ned siden forrige satsfastsettelse.

Den internasjonale prisen på annet fjørfe kjøtt enn MUK som er lagt til grunn for foreslått PNS-sats, er 17,60 kr/kg. Siden forrige satsfastsettelse tilsvarer dette en reduksjon på 5,30

kr/kg. Utbrudd av fugleinfluensa i Polen er blant faktorene som har ført til lave verdensmarkedspriser på fjørfekjøtt i 2020, kombinert med en generell økning i produksjonen. Den norske prisen har også sunket noe siden forrige satsfastsettelse.

Økt internasjonal pris og lavere norsk pris på MUK-fjørfe tilsier en redusert tilskuddssats. Det foreslås en PNS-sats på 4,80 kr/kg i 2021.

Den betydelige reduksjonen i internasjonal pris på annet fjørfekjøtt enn MUK tilsier at det er behov for å øke satsen for å oppnå råvarepriskompensasjon. Satsen foreslås økt til 20,90 kr/kg.

2.4 Råvarer av egg

Prisene på egg og eggprodukter internasjonalt har sunket, spesielt pulverråvarene, og er tilbake på et mer normalt nivå etter prisøkningen i vår. De internasjonale prisene som er lagt til grunn i forslaget til nye satser, er 9,00 kr/kg for heleggmasse, 51,90 kr/kg for heleggpulver, 17,30 kr/kg for konservert eggeplomme og 54,80 kr/kg for eggeplommepulver.

De norske prisene har økt siden forrige satsfastsettelse. Forskjellen mellom norsk og internasjonal pris har dermed økt for alle eggprodukter. For heleggmasse foreslås det å øke PNS-satsen til 10,50 kr/kg. For heleggpulver foreslås det å øke satsen til 28,90 kr/kg, mens for eggeplommepulver foreslås en sats på 7,60 kr/kg.

Konkurransesituasjonen for ferdigvarer som benytter konservert eggeplomme i produksjonen, tilsier at det fortsatt ikke er behov for prisedskrivning for å sikre råvarepriskompensasjon. For disse ferdigvarene beregnes tollsatsen etter en standardresept som gir tilstrekkelig beskyttelse av råvaren konservert eggeplomme. Satsen på 0,00 kr/kg foreslås derfor videreført.

2.5 Potet og potetråvarer

I jordbruksoppkjøret 2020 ble målprisen på potet økt med 0,13 kr per kg fra 1. juli. Avrensprisen økte med 0,10 kr per kg til 0,50 kr per kg. Dette ble det tatt høyde for ved satsfastsettelsen 1. juli 2020.

Verdensmarkedsprisen på glukose har økt litt siden forrige satsfastsettelse, og prisen som legges til grunn for foreslått sats er 4,70 kr/kg. Prisen på norsk glukose er uendret siden forrige satsfastsettelse. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere satsen til 2,90 kr/kg i 2021.

For råvaren potetstivelse har internasjonal pris gått noe ned siden forrige satsfastsettelse. Prisen som legges til grunn for beregningen, er 7,50 kr/kg. Den norske prisen er uendret. Tilskuddssatsen foreslås derfor økt til 3,10 kr/kg.

For råvaren mel og flak av poteter har internasjonal pris sunket siden forrige satsfastsettelse. Prisen som er lagt til grunn for foreslått sats, er 13,20 kr/kg. Den norske prisen er uendret. Tilskuddssatsen foreslås økt til 10,60 kr/kg.

3. IVERKSETTELSE

De nye tilskuddssatsene i RÅK-ordningen vil gjelde fra 1. januar 2021.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Tabell 1: Forslag til PNS-satser for 2021.

NR	Råvare	Gjeldende PNS-sats	Forslag ny PNS-sats
1100	Helmelk flytende	2,80	2,10
1200	Skummet melk flytende	2,30	2,40
1300	Yoghurt	5,20	4,50
1500	Kondensert melk fet	3,20	1,80
1550	Kondensert melk mager	2,60	1,40
1600	Helmelkpulver 28%	6,20	4,50
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00
1650	Melkepulver 20%	6,00	4,10
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	13,00	9,10
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00
2100	Fløte	16,60	14,00
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00
2300	Rømme	13,90	11,40
2400	Helmelkpulver 35%	16,40	11,40
2440	Fløtepulver 42%	20,20	15,10
2450	Fløtepulver 55%	16,30	0,00
3200	Mysepulver	6,80	7,20
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00
5100	Smør	12,60	7,20
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00
5300	Smørølje	15,70	9,20 ⁶
6100	Ost	11,50	11,70
11100	Heleggmasse	9,40	10,50
11200	Heleggpulver	22,00	28,90
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	1,50	7,60
30100	Poteter	0,00	0,00
31200	Mel og flak av poteter	9,30	10,60
32100	Potetstivelse	2,70	3,10
40200	Glukose, glukosesirup (dekstrose)	3,00	2,90
70750	Svinekjøttsortering 23%	0,00	0,00
71400	Storfekjøttsortering 14%	27,20	29,70
73000	Fårekjøttsortering 25%	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe	5,20	4,80
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	16,00	20,90

⁶ Landbruks- og matdepartementets høringsbrev av 30. september er det foreslått å fjerne smørølje ut av råvareomfanget.

Adresseliste

Finansdepartementet Hoff SA	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund	Østensjøveien 39/41	0667	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
NHO Mat og Drikke	Postboks 5469 Majorstuen	0305	OSLO
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Norsk Landbrukssamvirke	Postboks 9347 Grønland	0135	OSLO
Nortura SA	Postboks 360 Økern	0513	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
TINE SA	Postboks 25	0051	OSLO